

2001 YILINDAN GÜNÜMÜZE MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALLARINDA UYGULANAN BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ (FLÜT) ÖĞRETİM PROGRAMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Arş.Gör. Gülten CÜCEOĞLU*

GİRİŞ

Çalgı eğitiminin bir boyutu olan flüt eğitimi, flüt çalmayı öğrenebilme, flüt çalmayı geliştirebilme, çalgıyı etkin kullanabilme basamaklarını gerçekleştirecek şekilde yürütülen, öğretim elemanı ile öğrencinin iletişim ve etkileşim içerisinde gerçekleştirdiği bir eğitim sürecidir. Bu süreç içerisinde flüt öğretimine yönelik bilgi, beceri ve teknikler öğrenilmekle birlikte; öğrencilerin müzik dinleme, müziği anlama ve müzik bilgisi oluşturma gibi davranışları da gelişmektedir. Öğrencide beklenen bu gelişim evrelerinin etkili ve verimli bir şekilde gerçekleşebilmesi için programlı bir flüt öğretiminin uygulanması son derece önemlidir. Öğrencinin bilişsel, duyuşsal, devinişsel yönlerini geliştirecek, flüt eğitimini ileri düzeylere taşıyabilecek bir öğretim programı izlenmelidir (Cüceoğlu, 2002;3).

Programı olmayan, programa yer vermeyen veya programa dayanmayan bir eğitim süreci yeterince tutarlı kılınmaz, gereğince etkili ve verimli olamaz beklenen başarılı sonucu veremez (Uçan, 2002;126). Program örgün eğitimin en önemli öğelerinden biridir. Program eğitim sürecinin amacını, boyutlarını, bölümlerini, hedeflerini, içeriğini, yöntemlerini, araç gereçlerini, süresini, sonuçlarını ve bütün bunlar arasındaki ilişkileri kapsayan işlevsel bir bütündür (Uçan, 2002;128). Programın başarısı için programın muhteva, öğretim ve değerlendirme süreçlerinin net bir biçimde belirlenmesi gerekir (Küçükahmet, 2003;18).Eğitim programlarının başlıca türlerinden biri olan öğretim programı daha çok öğretmen ile öğrencinin doğrudan iletişimi üzerine kuruludur. Bu bağlamda öğrenci ile öğretmen arasında doğrudan bir ilişki ve etkileşim kurularak gerçekleşen çalgı eğitiminde, çalgı öğretimi sürecinin etkili, verimli ve başarılı olabilmesi özenle hazırlanmış bir öğretim programının uygulanması ile doğru orantılıdır.

Öğretim Programı

Öğretim programı öğrenciden beklenen öğrenmeyi meydana getirebilmek için planlanmış etkinliklerin tümüdür (Uçan, 1997;62). Eğitim programı içinde ağırlıklı olan, genellikle belli bilgi katagorilerinden oluşan, bir kısım okullarda beceriye ve uygulamaya ağırlık tanıyan, bilgi ve becerilerin eğitim programlarının amaçları doğrultusunda ve planlı bir şekilde kazandırılmasına dönük bir programdır(Varış, 1988;18). Bir öğretim programı şu ana öğelerden oluşur;

* Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi

hedefler, hedef davranışlar, içerik-konular, öğretme-öğrenme durumları, sınama ölçme ve değerlendirme işlemleri.

Hedef genel anlamıyla varılmak istenen nokta olarak tanımlanabilir. “Eğitimde hedef ise, kişide gözlenmesi kararlaştırılan istendik özellikler olarak ele alınabilir”(Sönmez, 1999:17). Hedefler davranış türlerine göre bilişsel, devinişsel, duyuşsal olmak üzere değişik boyutlarda sınıflandırılabilir. *Bilişsel hedefler* öğrenilmiş davranışlardan zihinsel yönü ağır basanların kodlandığı alandır. *Devinişsel hedefler* öğrenilmiş becerilerin kodlandığı alandır. Devinişsel alan basitten karmaşığa, kolaydan zora, somuttan soyuta aşamalı olarak sınıflandırılır. *Duyuşsal hedefler* ilgi, tutum, güdülenmişlik, kaygı, benlik, değer yargıları gibi boyutlardan oluşur (Sönmez, 1999:65).

Hedef Davranışlar öğrenciye kazandırılmak istenen her bir hedefin çözümlenerek gözlenebilen davranışlara dönüştürülmesiyle ortaya çıkan, o hedefle ilgili davranışlardır (Uçan, 1997:62). *İçerik*, hedef ve hedef davranışlarla tutarlı olarak öğretim sürecinde ele alınması, işlenmesi ve öğrenciye kazandırılması gereken bilgilerdir. İçerik hedef ve hedef davranışların kazandırılmasına yardımcı olacak şekilde düzenlenen bir araçtır.

Öğretme-öğrenme durumları, öğrencilerin hedef davranışları kazanmaları için gerekli öğrenme yaşantılarını geçirmelerine olanak sağlamak üzere düzenlenen ortamdır. *Sınama-ölçme durumları* hedef davranışların gerçekleşip gerçekleşmediğini belirlemek amacıyla düzenlenen çevredir. *Değerlendirme* işlemleri sınama durumlarından elde edilen ölçme sonuçlarını bir ölçüt (hedef, hedef davranış) ile karşılaştırarak bir değer yargısına varmayı kapsar (Uçan, 1997:64).

Ülkemiz Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında “Bireysel Çalgı Eğitimi” dersi kapsamında flüt eğitimine de yer verilmektedir. Bu flüt eğitimi sürecinde yukarıda belirtildiği gibi altı ögeli çağdaş bir öğretim programının uygulanması, verilen eğitimin etkili ve verimli sonuçlar doğurmasında son derece önemlidir.

Bu noktadan hareketle 2001 yılında Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında uygulanan flüt öğretim programlarının mevcut durumunu ortaya koyan bir çalışma yapılmıştır. 2006 yılında yapılan bu çalışmanın amacı ise; 2001 yılından günümüze geçen bu süreç içerisinde uygulanan flüt öğretim programlarında hangi noktaya gelindiğini, ne yönde bir değişim ve gelişim olduğunu ortaya koymaktır.

YÖNTEM

Bu araştırma durum tespitine yönelik betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın evrenini Türkiye’deki Müzik Eğitimi Anabilim Dalları, örneklemini ise, Gazi, Dokuz Eylül, Uludağ, Abant İzzet Baysal, Onsekiz Mart, Pamukkale, Ondokuz Mayıs, Niğde, Süleyman Demirel, Gaziosmanpaşa, Harran ve Adnan Menderes Üniversitesi’ne bağlı Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalları oluşturmaktadır.

Veri toplama aracı olarak, 2001 yılında araştırmacı tarafından ilgili literatür taranarak oluşturulan ve konuyla ilgili uzman görüşleri doğrultusunda değerlendirilerek son şekli verilen 15 sorudan oluşan bir anket kullanılmıştır. Bu anket örneklem grubunda yer alan 2005-2006 eğitim-öğretim yılında Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında flüt dersini yürüten öğretim elemanlarına uygulanmıştır. Anket 5'li "Likert tipi" bir ölçek olup her bir maddeye verilecek cevap kodları 5.00 ile 1.00 arasında değişmektedir. Seçeneklere ait alt sınırlar şöyle belirlenmiştir; (5)tamamen 4,21- 5,00, (4) büyük ölçüde 3,41- 4,20, (3) kısmen 2,61- 3,40, (2) çok az 1,81- 2,60, (1) hiç 1,00- 1,80 .

Uygulanan anket sonucunda elde edilen verilerin çözümlenmesi için SPSS programı kullanılmıştır. SPSS programı ile hesaplanan frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri tablo haline getirilerek yorumlanmış ve sonuçlar doğrultusunda önerilerde bulunulmuştur.

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde elde edilen veriler nicel verilere dönüştürülerek ortaya çıkan sonuçlar tablolaştırılmış ve araştırmanın amaçları doğrultusunda açıklanmaya çalışılmıştır. Sonuçlar aritmetik ortalamalar üzerinden yorumlanmıştır. Tablolarda 2001 yılında yapılmış olan çalışmaya ait sonuçlara da yer verilerek 2006 yılında uygulanan programlarda ne yönde bir ilerleme olduğu tespit edilmeye çalışılmıştır.

Tablo 1. Öğretim Elemanlarına İlişkin Bilgiler

	Kadrolu	Ücretli	Lisans	Y.lisans-Doktora	Programımı kurumdan elde ettim	Programımı kendim oluşturdum
f	8	4	5	7	4	8
%	66,7	33,3	41,7	58,3	33,3	66,7
N	12		12		12	

Tablo 1 incelendiğinde öğretim elemanlarının %66,7' si kadrolu, %33,3'ü ise ücretlidir. Öğrenim durumlarına baktığımızda ise %58,3'ünün yüksek lisans ve doktora eğitimi yapmış ve yapmakta olduğunu, %41,7'sinin lisans mezunu olduğunu görmekteyiz. Uyguladıkları öğretim programlarını nasıl elde ettiklerine ilişkin veriler ise şöyledir; %66,7'si programını kendisi oluşturmuş, %33,3'ü ise programını bir kurumdan elde etmiştir.

Tablo 2. Hedeflere Yer Verilmesine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Yıllar	Tamamen	Büyük	Kısmen	Çok az	Hiç	N	\bar{x}	Ss

			ölçüde											
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
2001	-	-	3	37,5	4	50	-	-	1	12,5	8	100	3,12	0,99
2006	2	16,7	7	58,3	3	25	-	-	-	-	12	100	3,91	0,66

Tablo 2 incelediğinde 2001 yılında uygulanan flüt öğretim programlarında hedeflere aritmetik ortalamalar açısından kısmen ($\bar{x}=3,12$), 2006 yılında uygulanan flüt öğretim programlarında ise büyük ölçüde ($\bar{x}=3,91$) yer verilmektedir. Bir öğretim programında varılmak istenen noktanın yani hedefin belirlenmiş olması, o programın etkililiği ve verimliliği açısından büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda 2006 yılında uygulanan flüt öğretim programlarında hedeflerin yer alma durumunda görülen bu artış, olumlu bir sonuç olarak düşünülebilir. Ayrıca bu durum, ilgili öğretim elemanlarının konuya daha bilinçli bir şekilde yaklaşımları şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 3. Bilişsel Hedeflere Yer Verilmesine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Yıllar	Tamamen		Büyük ölçüde		Kısmen		Çok az		Hiç		N		\bar{x}	Ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
2001	-	-	-	-	3	37,5	2	25	3	37,5	8	100	2,00	0,92
2006	-	-	7	58,3	4	33,3	-	-	1	8,3	12	100	3,41	0,90

Tablo 3'e baktığımızda 2001 yılında uygulanan flüt öğretim programlarında bilişsel hedeflere aritmetik ortalamalar açısından çok az ($\bar{x}=2,00$), 2006 yılındaki duruma baktığımızda ise programlarda bilişsel hedeflere büyük ölçüde ($\bar{x}=3,41$) yer verilmektedir. 2001 yılından günümüze programların son durumu dikkate alındığında, bilişsel hedeflerin büyük ölçüde belirgin olması olumlu yönde bir gelişme olmakla birlikte; flüt eğitiminin sadece uygulama ağırlıklı değil, kuramsal olarak da ele alındığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4. Devinişsel Hedeflere Yer Verilmesine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Yıllar	2	25	Büyük ölçüde	3	37,5	Çok az	1	Hiç	12,5	8	N	100	3,50	1,30
2001	Tamamen			Kısmen									\bar{x}	Ss
2006	3	25	6	50	3	25	-	-	-	-	12	100	4,00	0,73
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		

Tablo 4’de de görüldüğü gibi devinişsel hedeflere programlarda aritmetik ortalamalar açısından 2001 ($\bar{x}=3,50$) ve 2006 yılında büyük ölçüde ($\bar{x}=4,00$) yer verilmektedir. Flüt eğitiminde devinişsel hedeflere önemli ölçüde yer verildiği anlaşılmakta ve 2001 yılından günümüze bu durumun korunduğu söylenebilir.

Tablo 5. Duyuşsal Hedeflere Yer Verilmesine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Yıllar	Tamamen		Büyük ölçüde		Kısmen		Çok az		Hiç		N		\bar{x}	Ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
2001	–	–	–	–	2	25	2	25	4	50	8	100	1,75	0,88
2006	2	16,7	3	25	2	16,7	4	33,3	1	8,3	12	100	3,08	1,31

Tablo 5 incelendiğinde flüt öğretim programlarında duyuşsal hedeflere aritmetik ortalamalar açısından 2001 yılında hiç ($\bar{x}=1,75$), 2006 yılında ise kısmen ($\bar{x}=3,08$) yer verilmektedir. 2006 yılında uygulanan flüt öğretim programlarında duyuşsal hedeflerin yer alma durumunda bir artış olduğu görülmektedir. Ancak 2006 yılında yapılan araştırmada duyuşsal hedeflere kısmen programlarda yer verilmesi, programların son durumu açısından eksiklik olarak düşünülebilir. Duyuşsal hedeflerin, öğrenciyi derse hazırlama, güdüleme, derse karşı istekli ve ilgili olmasını sağlama açısından önemli olduğu düşünüldüğünde, programlarda bu hedeflere daha fazla yer verilebilir.

Tablo 6. Hedeflerin Müzik Öğretmeni Yetiştirme Amacına Hizmet Etmesine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Yıllar	Tamamen		Büyük ölçüde		Kısmen		Çok az		Hiç		N		\bar{x}	Ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
2001	–	–	1	12,5	4	50	2	25	1	12,5	8	100	2,62	0,91
2006	1	8,3	5	41,7	5	41,7	1	8,3	–	–	12	100	3,50	0,79

Tablo 6 incelendiğinde, uygulanan flüt öğretim programlarının müzik öğretmeni yetiştirme amacına hizmet etme durumu 2001 yılında aritmetik ortalamalar açısından kısmen ($\bar{x}=2,62$), 2006 yılında ise büyük ölçüde ($\bar{x}=3,50$) olarak

görülmektedir. 2006 yılında yapılan araştırmada ortaya çıkan sonuçlarda görülen olumlu yöndeki artış, uygulanan flüt öğretim programlarında bu konuya daha önemle yaklaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 7. Hedef Davranışlara Yer Verilmesine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Yıllar	Tamamen		Büyük ölçüde		Kısmen		Çok az		Hiç		N		\bar{x}	Ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
2001	–	–	1	12,5	2	25	4	50	1	12,5	8	100	2,37	0,91
2006	2	16,7	4	33,3	5	41,7	1	8,3	–	–	12	100	3,58	0,90

Tablo 7 incelendiğinde 2001 yılında uygulanan flüt öğretim programlarında hedef davranışlara aritmetik ortalamalar açısından çok az ($\bar{x}=2,37$), 2006 yılında ise büyük ölçüde ($\bar{x}=3,58$) yer verildiği anlaşılmaktadır. Programların son durumuna bakıldığında, 2001 yılından günümüze bu konuyla ilgili önemli ve olumlu bir artış olduğu söylenebilir. Böylelikle hedeflerin gözlenebilen davranışlara dönüşmesi yönünde olumlu bir gelişme olduğu düşünülebilir. Ayrıca öğretim elemanlarının uyguladıkları programlarda hedef davranışların önemi konusunda daha bilinçli davrandıkları söylenebilir.

Tablo 8. Hedef Davranışlara Sıralı ve Aşamalı Olarak Programlarda Yer Verilmesine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Yıllar	Tamamen		Büyük ölçüde		Kısmen		Çok az		Hiç		N		\bar{x}	Ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
2001	–	–	1	12,5	2	25	3	37,5	2	25	8	100	2,25	1,03
2006	1	8,3	5	41,7	5	41,7	1	8,3	–	–	12	100	3,50	0,79

Tablo 8 incelendiğinde, hedef davranışların sıralı ve aşamalı olarak programlarda yer alma durumu, 2001 yılında aritmetik ortalamalar açısından çok az ($\bar{x}=2,25$), 2006 yılında ise büyük ölçüde ($\bar{x}=3,50$) olarak görülmektedir. Hedef davranışların kendi içinde kolaydan zora, bilinenden bilinmeyene aşamalı olarak programlarda yer alması, öğrencinin başarılı olmasında önemli bir etkidir. 2006 yılında bu durum olumlu yönde bir artış olduğu göstermektedir. Bu durum

öğretim elemanlarının geçen beş yıllık süreçte bu konuya daha fazla önem verdikleri şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 9. İçeriğin Belirginlik Durumuna İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Yıllar	Tamamen		Büyük ölçüde		Kısmen		Çok az		Hiç		N		\bar{x}	Ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
2001	1	12,5	1	12,5	3	37,5	2	25	1	12,5	8	100	2,87	1,24
2006	-	-	7	58,3	5	41,7	-	-	-	-	12	100	3,58	0,51

Tablo 9 incelendiğinde, 2001 yılında uygulanan programlarda içerik aritmetik ortalamalar açısından kısmen ($\bar{x}=2,87$), 2006 yılında uygulanan programlarda ise büyük ölçüde ($\bar{x}=3,58$) belirgin olarak görülmektedir. Bu durumda, içeriğin daha belirgin olması, programın etkili ve verimli olmasında daha bilinçle konuya yaklaşıldığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 10. İçeriğin Bilinenden Bilinmeyene Tutarlı Bir Şekilde Yer Almasına İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Yıllar	Tamamen		Büyük ölçüde		Kısmen		Çok az		Hiç		N		\bar{x}	Ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
2001	1	12,5	2	25	1	12,5	4	50	-	-	8	100	3,00	1,19
2006	1	8,3	6	50	5	41,7	-	-	-	-	12	100	3,66	0,65

Tablo 10'da görüldüğü gibi, 2001 yılında uygulanan flüt öğretim programlarında içeriğin bilinenden bilinmeyene tutarlı bir şekilde yer alma durumu aritmetik ortalamalar açısından kısmen ($\bar{x}=3,00$), 2006 yılında ise büyük ölçüde ($\bar{x}=3,66$)'dir. Öğretilecek konuların belirli bir sıralama içinde aşamalı olarak öğrenciye aktarılması konusundaki bu olumlu artış, programın daha etkili ve verimli bir şekilde gerçekleşeceği şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 11. Ünite ve Konu Adlarının Hedef ve Hedef Davranışlarla Tutarlı Olacak Biçimde Yer Verilmesine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Yıllar	Tamamen		Büyük ölçüde		Kısmen		Çok az		Hiç		N		\bar{x}	Ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
2001	–	–	1	12,5	2	25	3	37,5	2	25	8	100	2,25	1,03
2006	–	–	7	58,3	4	33,3	1	8,3	–	–	12	100	3,50	0,67

Tablo 11’de görüldüğü gibi, 2001 yılında uygulanan flüt öğretim programlarında ünite ve konu adlarının hedef ve hedef davranışlarla tutarlı olacak şekilde çok az ($\bar{x}=2,25$), 2006 yılında ise büyük ölçüde ($\bar{x}=3,50$) yer almaktadır. Ünite ve konu adlarının, hedef ve hedef davranışların kazandırılmasına yönelik olarak oluşturulması hedeflenen noktaya ulaşılması bakımından önemlidir. Bulgulara baktığımızda 2001 yılından günümüze, bu konuya daha fazla önem verildiği söylenebilir.

Tablo 12. Flüt Öğretimine Yönelik Yöntem ve Tekniklere Yer Verilmesine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Yıllar	Tamamen		Büyük ölçüde		Kısmen		Çok az		Hiç		N		\bar{x}	Ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
2001	–	–	–	–	2	25	4	50	2	25	8	100	2,00	0,75
2006	1	8,3	4	33,3	5	41,7	1	8,3	1	8,3	12	100	3,25	1,05

Tablo 12 incelendiğinde, 2001 yılında uygulanan flüt öğretim programlarında flüt öğretimine yönelik yöntem ve tekniklere aritmetik ortalamalar açısından çok az ($\bar{x}=2,00$), 2006 yılında ise kısmen ($\bar{x}=3,25$) yer verildiği anlaşılmaktadır. Bir konunun hangi öğretim yöntemiyle öğretileceğinin bilinmesi ve uygulanması, eğitim-öğretim faaliyetlerinin başarıya ulaşmasında önemli bir faktör olduğu bilinmesine rağmen, beş yıllık süreçte öğretim yöntem ve tekniklerinin kısmen belirgin olması bu konuya programlarda yeterince önem verilmediği şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 13. Öğretme-Öğrenme Durumlarına Yer Verilmesi Durumuna İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Yıllar	Tamamen		Büyük ölçüde		Kısmen		Çok az		Hiç		N		\bar{x}	Ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
2001	–	–	1	12,5	1	12,5	2	25	4	50	8	100	1,87	1,12
2006	–	–	5	41,7	2	16,7	3	25	2	16,7	12	100	2,83	1,19

Tablo 13’de, 2001 yılında uygulanan flüt öğretim programlarında öğretme-öğrenme durumlarına aritmetik ortalamalar açısından çok az ($\bar{x}=1,87$), 2006 yılında ise kısmen ($\bar{x}=2,83$) yer verildiği görülmektedir. 2006 yılında uygulanan flüt öğretim programlarında öğretme-öğrenme durumlarına yer verilmesine, ilişkin bir artış olduğu görülmektedir. Ancak öğrencilerin öğretme-öğrenme yaşantılarını geçirmelerine olanak sağlamak üzere düzenlenen ortamın, uygulanan flüt öğretim programlarında kısmen belirgin olması, öğrencinin başarısını olumsuz yönde etkileyebilir.

Tablo 14. Öğretme-Öğrenme Durumlarının Hedef Davranışların Kazandırılmasına Yönelik Olarak Programlarda Yer Almasına İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Yıllar	Tamamen		Büyük ölçüde		Kısmen		Çok az		Hiç		N		\bar{x}	Ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	F	%	f	%		
2001	–	–	–	–	2	25	2	25	4	50	8	100	1,75	0,88
2006	1	8,3	4	33,3	2	16,7	4	33,3	1	8,3	12	100	3,00	1,20

Tablo 14 incelendiğinde, 2001 yılında uygulanan flüt öğretim programlarında öğretme öğrenme durumlarının hedef davranışların kazandırılmasına yönelik olarak hiç ($\bar{x}=1,75$) yer almadığı görülmektedir. 2006 yılında ise bu durum kısmen ($\bar{x}=3,00$) olarak görülmektedir. Öğretme-öğrenme durumlarına programlarda kısmen yer verilmesi, hedef davranışların öğrenciye yeterince kazandırılmadığı şeklinde yorumlanabilir. 2001 yılından bu yana bu konuyla ilgili bulgularda beklenen yönde bir artışın olmaması, programların son durumu açısından bir eksiklik olarak düşünülebilir.

Tablo 15. Sınama-Ölçme Durumlarının Hedef Davranışların Kazanılıp Kazanılmadığını Ölçecek Nitelikte Yer Almasına İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Yıllar	Tamamen		Büyük ölçüde		Kısmen		Çok az		Hiç		N		\bar{x}	Ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
2001	–	–	1	12,5	1	12,5	2	25	4	50	8	100	1,87	1,12
2006	2	16,7	2	16,7	2	16,7	4	33,3	2	16,7	12	100	2,83	1,42

Tablo 15 incelendiğinde, 2001 yılında uygulanan flüt öğretim programlarında sınama ölçme durumlarının hedef davranışların kazanılıp kazanılmadığını ölçecek nitelikte olma durumu çok az ($\bar{x}=1,87$), 2006 yılında ise bu durum kısmen ($\bar{x}=2,83$) olarak görülmektedir. Sınama ölçme durumları hedef davranışların kazanılıp kazanılmadığını ölçmek için düzenlenen çevredir. Bu çevre düzenlendiği takdirde hedef davranışların ne derecede gerçekleşip gerçekleşmediği sağlıklı bir şekilde ölçülebilir. Programların son durumuna bakıldığında, sınama ölçme durumlarının kısmen programlarda yer alması önemli bir eksiklik olarak düşünülebilir. Ayrıca öğretim elemanlarının bu konuda, hala geleneksel yöntemleri kullandıkları şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 16. Sınama-Ölçme Durumlarının Ne Derecede Değerlendirmeye Dönüştüğüne İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Yıllar	Tamamen		Büyük ölçüde		Kısmen		Çok az		Hiç		N		\bar{x}	Ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
2001	–	–	1	12,5	1	12,5	2	25	4	50	8	100	1,87	0,74
2006	1	8,3	3	25	1	8,3	3	25	4	33,3	12	100	2,50	1,44

Tablo 16’da görüldüğü gibi, uygulanan flüt öğretim programlarında sınama ölçme durumlarının değerlendirmeye dönüşmesi durumu aritmetik ortalamalar açısından 2001 yılında ($\bar{x}=1,87$) ve 2006 yılında çok az ($\bar{x}=2,50$)’dır. Ortaya çıkan sonuçlara bakıldığında bu konuda çok önemli bir eksiklik olduğu görülmektedir. Bu bulgular doğrultusunda, öğretim elemanlarının ölçme sonuçlarını bir ölçütü karşılaştırarak, değer yargısına varma konusunda, yeterli olmadıkları söylenebilir. Ayrıca geçen beş yıllık zaman zarfında bu konuda olumlu bir ilerlemenin olmaması, programlar açısından olumsuz bir durum olarak düşünülmektedir.

Öğretim Elemanlarının Konuya Yönelik Görüşleri

1-Belirli hedef davranışların kazandırılması için birbiri ardına basitten zora, bilişsel, duyuşsal ve devinişsel hedefler birlikte düşünölmelidir. Sınama ölçme sadece sınav için değil sürecin tamamı için düşünölmelidir. Öğretim elemanı, hedeflere ulaşmada ve öğrenciye ilerleme kazandırmada oldukça etkili olup farklı öğretim strateji, model, yaklaşımları bir arada kullanmalıdır. Bunun için öğrencinin kişilik ve iç dünyasını tanımak durumundadır.

2- YÖK'ün Müzik Eğitimi Anabilim Dallarındaki flüt eğitime yönelik bir programının olamayışı, öğretim programları arasında farklılıklar yaratmaktadır. Standart bir öğretim programı hazırlanmalıdır.

3- Mevcut durumda gerek Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nde, gerekse Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarında uygulanan programlar büyük ölçüde yeterli değildir. Hazırlanan programların, programlama bilgisinden uzak, yetersizlikler ve belirsizliklerle dolu olup, müzik öğretmeni yetiştirme amacından da uzak olduğu görölmektedir. Müzik öğretmenliği bölümlerinin, farklı öğrenci seviyelerini içermesi ve öğrencilerin birbirlerinden çok farklı gelişimler göstermeleri sonucunda da belli standartların tutturulması zorlaşmaktadır. AGSL'den gelen bir öğrenciyle flüte yeni başlayan bir öğrencinin programı doğal olarak farklı olmakta, ama ikisi de aynı sınıfta görölmektedir. Bu da sınıflara yönelik programlar yerine, ünite ve konulara yönelik programlar yapma ihtiyacını doğurmaktadır. Mevcut öğretim programlarında flüt öğretime ilişkin de hiçbir bilgi bulunmamakta, bu durum da ileride flüt öğretmeni olabilecek bireylerin tamamen gözlemlerle mesleğe başlamalarını mecbur kılmaktadır. Flüt eğitiminde geleneksel müziklere ve makam bilgilerine değinilmemekte, çevreden evrene ya da bilinenden bilinmeyene gibi yöntemler göz ardı edilmekte, tamamen yurtdışı kaynaklı metot ve eserlerin kullanımıyla, beğenisi geleneksel müziklerimize yatkın olan öğrencilerin, uygulanan flüt repertuarına ve etütlere uyumları zorlaşmaktadır.

SONUÇLAR

2001 yılından günümüze flüt öğretim programlarının son durumunu ortaya koymak için yapılan bu çalışmada, elde edilen sonuçlar;

1-2001 yılında yapılan çalışmada uygulanan flüt öğretim programlarında *hedefler* kısmen belirgin iken, 2006 yılında yapılan çalışmada hedeflerin büyük ölçüde belirgin olduğu;

*Programlarda *Bilişsel hedeflerin* 2001 yılında çok az, 2006 yılında büyük ölçüde yer aldığı,

* Programlarda *Devinişsel hedeflerin* 2001 yılında büyük ölçüde, 2006 yılında da büyük ölçüde yer aldığı,

* Programlarda *Duyuşsal hedeflerin* 2001 yılında hiç yer almadığı, 2006 yılında kısmen yer aldığı,

**Hedeflerin müzik öğretmenliği mesleğine hizmet etme durumunun* 2001 yılında kısmen, 2006 yılında büyük ölçüde olduğu,

2- *Hedef davranışların*, beş yıl önce uygulanan flüt öğretim programlarında çok az, 2006 yılında uygulanan programlarda büyük ölçüde yer aldığı,

3-2001 yılında uygulanan flüt öğretim programlarında, *içeriğin* kısmen belirgin olduğu; aşamalı ve tutarlı bir şekilde kısmen programlarda yer aldığı 2006 yılında bu durumun büyük ölçüde olduğu,

4-*Ünite ve konu adlarının* hedef ve hedef davranışları kazandıracak nitelikte olma durumunun, 2001 yılında çok az , 2006'da büyük ölçüde olduğu,

5- *Öğretim yöntem ve tekniklerine* beş yıl önce uygulanan flüt öğretim programlarında çok az, 2006'da kısmen yer verildiği,

6-*Öğretme-öğrenme durumlarına* 2001 yılında uygulanan flüt öğretim programlarında çok az , 2006'da uygulanan programlarda kısmen yer verildiği,

7-2001 yılında uygulanan flüt öğretim programlarında sınav-ölçme durumlarına çok az, 2006'da uygulanan programlarda kısmen yer verildiği,

8- Değerlendirme işlemlerine beş yıl önce uygulanan programlarda çok az yer verilirken, 2006'da uygulanan programlarda bu durumun aynı olduğu şeklindedir.

ÖNERİLER

* Bir öğretim programının etkili ve verimli olması, başarılı sonuçlara ulaşması için, öğretim programında bulunması gereken tüm öğelere yer verilmelidir.

* Flüt eğitimi sürecinin daha verimli, programlı ve bilimsel bir çerçevede gerçekleşmesi için, konunun uzmanları bir araya gelerek dört yılı kapsayan ortak bir flüt öğretim programı oluşturulmalıdır.

* Öğretim programının her bir ögesi, tıpkı zincirin her bir halkası gibidir. Aradaki bir halkanın kırık ya da kopmuş olması nasıl o zincirin bütünlüğünü bozarsa, bu öğelerinde birinin eksik veya yetersiz oluşu ya da hiç olmayışı o programın bütünlüğünü bozar. Bütünlüğü olmayan bir öğretim programının da beklenen ve istenen yönde başarıya ulaşmasından söz edilemez. Bu nedenle oluşturulacak bu programda, çağdaş bir öğretim programında bulunması gereken tüm öğelere yer verilmelidir.

* AGSL'nden mezun öğrenciler belirli bir flüt eğitimi olarak Müzik Öğretmenliği programlarına gelmektedirler. Programlar hem AGSL'nden gelen öğrencilere hem de flüt eğitimine yeni başlayan öğrencilere cevap verecek nitelikte

düzenlenmelidir. Bunun için flüt eğitimine yeni başlayan öğrenciler için ayrı bir öğretim programı hazırlanabilir. AGSL’nden mezun öğrenciler için ise, AGSL programlarının devamı niteliğinde bir öğretim programı hazırlanabilir.

* Program geliştirmeye yönelik seminer ve sempozyumlar düzenlenerek bu konunun önemi daha fazla vurgulanabilir.

KAYNAKÇA

CÜCEOĞLU, Gülten. (2002), “Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim/Anasanat Dalı Bireysel Çalgı Eğitimi I-II (Flüt) Dersi İçin Yerelden Evrensel Bir Öğretim Programı Model Önerisi” Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

KARASAR, Niyazi. (2003), “Bilimsel Araştırma Yöntemi”, Ankara: Nobel Yayın.

KÜÇÜKAHMET, Leyla. (2003), “Öğretimde Planlama ve Değerlendirme”, Ankara: Nobel Yayın.

SÖNMEZ, Veysel. (1999), “Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı”, Ankara: Anı Yayıncılık.

“Türk Eğitim Bilimleri Dergisi” , Yaz 2004, Cilt 2, Sayı 3 Ankara: Gazi Üniversitesi Yayını.

UÇAN, Ali. (1997), “Müzik Eğitimi Temel Kavramlar - İlkeler –Yaklaşımlar”, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

UÇAN, Ali. (2002), “Eğitimde Program Çözümleme”, Ankara. Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt:3 Sayı:4

VARIŞ, Fatma.(1988) “Eğitimde Program Geliştirme”, Ankara: A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayınları .